

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității Legii nr. 1069-XIII
din 26 decembrie 1996 pentru completarea articolului 5 din
Legea privatizării fondului de locuințe

Nr.28 din 27.10.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.76/30 din 20.11.1997

* * *

În numele Republicii Moldova
Curtea Constituțională în componența:

Gheorghe SUSARENCO - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Nicolae OSMOCHESCU - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea doamnei Ludmila Zadorojnii, grefier, domnului Victor Cecan, deputat în Parlament, președintele Comisiei juridice, pentru numiri și imunități, conducându-se de dispozițiile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul cu privire la controlul constituționalității Legii nr. 1069-XIII din 26 decembrie 1996 pentru completarea articolului 5 din Legea privatizării fondului de locuințe.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament domnului Victor Cecan, acceptată spre examinare în fond și inclusă în ordinea de zi prin Decizia Curții Constituționale din 29 septembrie 1997.

Examinînd lucrările dosarului, audiind raportul prezentat de judecătorul-raportor și argumentele expuse de părți în ședință, Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 14 aprilie 1997 deputatul în Parlament domnul Victor Cecan a sesizat Curtea Constituțională, cerînd a se pronunța asupra constituționalității Legii nr. 1069-XIII din 26 decembrie 1996 pentru completarea articolului 5 din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993 (în continuare Legea nr. 1069-XIII).

Autorul sesizării susține că statul, garantînd dreptul la proprietate privată, precum și la creanțele asupra statului, prin art. 9 alin. (2) și art. 46 din Constituție, l-a consfințit drept element principal al sistemului drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prin care proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului. Potrivit Legii nr. 1069-XIII căminele, aflate la balanța instituțiilor de ocrotire a sănătății, au fost excluse din procesul de privatizare, prevăzut de Legea privatizării fondului de locuințe, iar cetățenilor, care locuiesc în aceste cămine, subliniază autorul sesizării, le-a fost restrîns dreptul fundamental la proprietate, normă care, în conformitate cu art. 54 alin. (2) din Constituție, este ilegală, deci, neconstituțională.

În baza art. 15 "Universalitatea" din Constituție cetățenii beneficiază de drepturile și libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea. Avînd multiple semnificații, principiul enunțat, în primul rînd, prevede universalitatea drepturilor și a libertăților, precum și egalitatea deplină între cetățeni, sub aspectul vocației lor la orice drept sau libertate; în al doilea rînd, include și principiul legalității, conform căruia nici obligațiile nu pot fi contrare legii.

Este de menționat faptul că cetățenii sînt egali în fața legii și autorităților publice fără privilegii și fără nici un fel de

discriminări, indiferent de criteriu (art. 16 alin. (2) din Constituție) ceea ce corespunde întru totul cerinței: în situații egale - un tratament juridic egal, iar în situații diferite - un tratament juridic diferit și numai în cazul în care există o motivare obiectivă și rezonabilă.

Legislatorul, consfințind în art. 9 alin. (1) al Constituției existența proprietății private față de bunurile materiale și dezvoltând acest principiu, a formulat în art. 46 alin. (1) din Constituție principiul garantării dreptului la proprietatea privată, precum și la creanțele asupra statului.

Inițial art. 5 al Legii privatizării fondului de locuințe (adoptat prin Legea nr. 1324-XII din 10 martie 1993 cu modificările ulterioare (Legile nr. 205-XIII din 29 iulie 1994, nr. 462-XIII din 18 mai 1995, nr. 620-XIII din 31 octombrie 1995, nr. 955-XIII din 19 iulie 1996) nu prevedea nici o restricție privind privatizarea spațiului locativ din căminele departamentale.

Prin Legea nr. 1069-XIII Parlamentul a completat art. 5 din Legea privatizării fondului de locuințe conform căruia căminele, aflate la balanța instituțiilor de ocrotire a sănătății, au fost excluse din procesul de privatizare.

Astfel, prin Legea menționată, în lipsa unei baze juridice adecvate și întemeiate, a fost restrâns exercițiul dreptului unei categorii de cetățeni la proprietate privată, declarat și garantat de Constituție.

Scopul aplicării unor restricții în exercitarea drepturilor enunțate sau restrângerea libertăților are vocația de a le facilita realizarea. Or, exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea anchetei penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale sau avarii (art. 54 alin. (1) din Constituție). Invocarea acestor restricții în exercitarea dreptului cetățenilor la proprietatea privată poate fi calificată drept o încălcare flagrantă a principiilor generale de existență a acestui drept.

Restricțiile aplicate numai unei categorii de cetățeni constituie o încălcare flagrantă a art. 16 alin. (2) din Constituție, care consfințește: "Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială".

În baza celor expuse Curtea Constituțională conchide neconstituționalitatea Legii nr. 1069-XIII pentru completarea articolului 5 din Legea privatizării fondului de locuințe.

Reieșind din considerentele expuse Curtea Constituțională, în baza art. 140 din Constituția Republicii Moldova,

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Dispozițiile Legii nr. 1069-XIII din 26 decembrie 1996 pentru completarea art. 5 din Legea privatizării fondului de locuințe se declară neconstituționale.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi atacată, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" în termen de 10 zile de la data adoptării.

PREȘEDINTE

Gheorghe SUSARENCO

Chișinău, 27 octombrie 1997.

Nr. 28.